

" Waterkwaliteit en visbestand in het Kanaal naar Beverlo anno 2026 "

1. Inleiding

Het Kanaal naar Beverlo is een zijwater van het Kanaal Bocholt-Herentals. Het water takt af nabij Lommel en eindigt in de jachthaven van Leopoldsburg. Het is een doodlopend kanaal met een lengte van 14,8 kilometer en is gemiddeld 20 meter breed.

2. Waterkwaliteit

De resultaten voor het Kanaal naar Beverlo zijn hier te vinden onder de resultaten voor het Vlaamse waterlichaam VL05_170 (Kanaal van Beverlo).

a) Huidige toestand

De evolutie van de waterkwaliteit evenals de doelstellingen per waterlichaam kan handig opgevolgd worden via de waterdashboards die online staan: *Dashboard oppervlaktewaterlichamen*. [[Dashboard oppervlaktewaterlichamen](#)]

b) Toekomstperspectieven

De verschillende geplande acties zijn terug te vinden in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027. Dit is eveneens online raadpleegbaar:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2022-2027>.

[<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2022-2027>]

De rapportage over deze acties is terug te vinden in het wateruitvoeringsprogramma:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/wateruitvoeringsprogramma>.

[<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/wateruitvoeringsprogramma>]

Zie ook Tabel achteraan.

Interessant is ook : “*CIW Stroomgebiedbeheerplannen Schelde en Maas 2022-2027 - Bekkenspecifiek deel Netebekken*”

- Het Netebekken wordt doorsneden door 6 kanalen, waarvan het Netekanaal, het Kanaal naar Beverlo en het Kanaal Dessel-Kwaadmechelen volledig in het Netebekken liggen. De andere drie kanalen zijn bekkenoverschrijdend.
- Ecologische toestand. Van de 8 Vlaamse waterlichamen in het Netebekken die matig scoren, scoort Aa II het beste. Drie van de vier biologische kwaliteitselementen scoren goed. Zes waterlichamen (Wamp, Kanaal naar Beverlo, Kleine Nete I, Kleine Nete II, Aa I en Molse Nete) hebben twee parameters die goed scoren.
- Chemische toestand. In het Netebekken zijn er onder meer voor volgende stoffen overschrijdingen van de norm: de zware metalen zink (meer dan de helft van de bemeten waterlichamen, met als uitschieters de Scheppelijke Nete en Molse Nete t.g.v.

de continue uitspoeling van historisch verontreinigd grondwater) en arseen (Kanaal naar Beverlo en bovenlopen Grote Laak en Molse Nete).

- Structuurkwaliteit. In het Netebekken is de structuurkwaliteit (hydromorfologische kwaliteitswaardering (EKC)) van de meeste waterlichamen matig. De ontoereikend scorende waterlichamen zijn het Kanaal naar Beverlo, het Netekanaal en de middenloop van de Kleine Nete.
- Waterbodempkwaliteit. Enkel de waterbodem van Aa II is niet verontreinigd. De waterbodems van Grote Nete I, het Kanaal naar Beverlo en de Getijdenetes zijn verontreinigd. Vooral Grote Nete III (KWS, cadmium, kwik) en het Kanaal naar Beverlo (zink en cadmium) scoren slecht voor wat betreft de 'klassieke' gevaarlijke stoffen.

3. Afvissingen

De meest recente afvissing van het Kanaal naar Beverlo dateert van 2024.

In het Vlaamse Gewest bevinden zich een aantal grote kanalen. Deze wateren hebben een belangrijke functie voor de openbare visserij. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) is verantwoordelijk voor het visstandbeheer in deze wateren.

Voor 2024 heeft het ANB aan ATKB opdracht gegeven voor het uitvoeren van een visstandonderzoek in het Kanaal naar Beverlo.

De bemonsteringen in het Kanaal naar Beverlo zijn uitgevoerd op 28 en 29 oktober 2024.

Voor het presenteren van de bestandschattingen zijn de gevangen vissoorten ingedeeld in ecologische groepen en gilden.

De indeling in "*ecologische groepen*" wordt beschreven in het Handboek Hydrobiologie (Bijkerk *et al.*, 2014). De ecologische groepen zijn voornamelijk gebaseerd op voedselvoorkeur.

Dit hangt samen met de lengte van de vissoorten: kleine exemplaren benutten ander voedsel (bijvoorbeeld zoöplankton) dan grote exemplaren (die veelal macrofauna of kleine vissen eten). Voor snoek wijkt de indeling af van de overige vissoorten, omdat deze vooral uitgaat van de voorkeur van deze soort voor een bepaald type habitat.

Naast ecologische groepen zijn de vissoorten ingedeeld in "*stromingsgilden*" volgens FAME (Noble & Cowx, 2002). De afkorting FAME staat voor Fishbased Assessment Method for the Ecological status of European rivers.

De indeling in stromingsgilden is gebaseerd op de voorkeur van soorten voor stromend dan wel stilstaand water.

Er worden *drie stromingsgilden* onderscheiden:

- Eurytopen: soorten die geen specifieke voorkeur hebben voor stromend of stilstaand water;
- Limnofielen: soorten met een voorkeur voor stilstaand water;
- Rheofielen: soorten met een voorkeur voor stromend water.

a) Vissoortensamenstelling

In het Kanaal naar Beverlo zijn tijdens de bemonstering 14 vissoorten aangetroffen. Van de veertien soorten behoren acht tot het eurytope gilde, namelijk aal, alver, baars, blankvoorn, brasem, pos, snoek en snoekbaars. Ook zijn twee limnofiele soorten aangetroffen. Dit zijn rietvoorn en zeelt. Kopvoorn behoort tot het rheofiele gilde. Kesslers grondel, zonnebaars en zwartbekgrondel zijn de aangetroffen exoten.

Tijdens de bemonstering is eveneens gelet op de aanwezigheid van kreeften en/of krabben. Deze zijn niet aangetroffen.

Vergelijking met eerdere visstandonderzoeken

In Tabel 24 is een overzicht weergegeven van de soortensamenstelling sinds 2014 (Hop, 2014; Mies & van Giels, 2019).

De soortenrijkdom in 2024 is, met één soort meer, iets hoger dan in 2019. In 2014 was de soortenrijkdom met negen aangetroffen soorten aanzienlijk lager dan in 2024. Alver, zeelt, kopvoorn en Kesslers grondel zijn in 2024 voor het eerst aangetroffen. Karper, winde, marmergrondel en roofblei zijn in 2024 niet aangetroffen, terwijl deze soorten wel in één of meerdere voorgaande bemonsteringen zijn aangetroffen. Deels zal het al dan niet aantreffen van minder voorkomende soorten berusten op toeval. Daarnaast is het al dan niet voorkomen van een bepaalde soort habitat- of milieu gerelateerd.

b) Omvang van het visbestand

In Tabel 4 en Tabel 5 is de geschatte omvang van het totale visbestand in het Kanaal naar Beverlo weergegeven in kilogram en aantal per hectare. De omvang van het visbestand is geschat op 72,7 kg/ha en 4.464 stuks/ha.

De geraamde visbiomassa bestaat met name uit baars (46%), gevolgd door snoek (28%) en brasem (19%). De overige soorten hebben op basis van biomassa een gezamenlijk aandeel van 7%.

Op basis van aantallen bestaat het visbestand voornamelijk uit baars (84%) en in mindere mate uit rietvoorn (7%) en zwartbekgrondel (5%). De overige soorten hebben een gezamenlijk aandeel van 4%.

Vergelijking met eerdere visstandonderzoeken

In Tabel 25 is een vergelijking weergegeven van de meest dominante soorten (op basis van biomassa) en de totale raming in 2014 (Hop, 2014), 2019 (Mies & van Giels, 2019) en 2024. De omvang van het visbestand in 2024 is geraamd op 72,7 kg/ha en 4.464 stuks/ha. De biomassa in 2019 is het hoogst geraamd met 147,3 kg/ha. Ten opzichte van 2019 is het visbestand in 2024 dus fors lager geraamd.

De geraamde bestanden van blankvoorn en snoek zijn in 2024 fors lager geraamd dan in 2019. Het bestand van blankvoorn is in 2019 nog geraamd op 32,0 kg/ha en in 2024 is dit slechts 0,2 kg/ha. In 2019 bestaat dit bestand voornamelijk uit wat grotere exemplaren (16-25 cm). Deze zijn in 2024 niet waargenomen. In 2019 zijn twee grote snoeken (>60 cm) gevangen en een aantal kleinere snoeken. In 2024 is één grote snoek gevangen. Het aantreffen van grote snoeken heeft grote invloed op de biomassaraming. In 2019 was bij baars en blankvoorn mogelijk sprake van een winterclustering. Het is mogelijk dat de bestandschatting daardoor in 2019 hoger uitkwam.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, januari 2026

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2025-2026 , vraag nr. 298 van 15 december 2025 } .

TABEL 4

Tabel 4 Raming van het visbestand in Kanaal naar Beverlo (kg/ha) in 2024.

Gilde	Vissoort	Totaal	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41
Eurytoop	Aal	1,0	-	-	-	-	1,0
	Alver	0,0	0,0	-	-	-	-
	Baars	33,3	21,8	2,5	4,8	3,3	1,0
	Blankvoorn	0,2	0,2	-	-	-	-
	Brasem	14,1	0,0	-	-	1,2	12,9
	Pos	0,2	0,2	0,0	-	-	-
	Snoekbaars	0,2	0,2	-	-	-	-
	Limnofiel	Rietvoorn	0,9	0,3	0,5	0,2	-
	Zeelt	0,8	-	-	0,8	-	-
Rheofiel	Kopvoorn	0,0	-	0,0	-	-	-
Exoot	Kesslers grondel	0,4	-	0,1	0,4	-	-
	Zonnebaars	0,0	0,0	-	-	-	-
	Zwartbekgrondel	1,3	0,0	1,2	-	-	-
	Subtotaal	52,6	22,8	4,3	6,2	4,5	14,9
		ecologische indeling voor snoek					
		Totaal	0-15	16-35	36-44	45-54	>54
Eurytoop	Snoek	20,0	-	0,6	0,2	-	19,2
	Totaal	72,7					

0,0 = <0,05 kg/ha; - = niet aangetroffen

TABEL 5

Tabel 5 Raming van het visbestand in Kanaal naar Beverlo (stuks/ha) in 2024.

Gilde	Vissoort	Totaal	0+	>0+-15	16-25	26-40	>=41
Eurytoop	Aal	7	-	-	-	-	7
	Alver	12	12	-	-	-	-
	Baars	3.761	3.622	75	57	6	1
	Blankvoorn	35	35	-	-	-	-
	Brasem	14	3	-	-	2	10
	Pos	48	46	2	-	-	-
	Snoekbaars	12	12	-	-	-	-
	Limnofiel	Rietvoorn	303	277	23	3	-
	Zeelt	7	-	-	7	-	-
Rheofiel	Kopvoorn	5	-	5	-	-	-
Exoot	Kesslers grondel	6	-	2	5	-	-
	Zonnebaars	31	31	-	-	-	-
	Zwartbekgrondel	218	7	211	-	-	-
	Subtotaal	4.458	4.043	318	72	8	17
		ecologische indeling voor snoek					
		Totaal	0-15	16-35	36-44	45-54	>54
Eurytoop	Snoek	6	-	3	1	-	2
Totaal		4.464					

0 = <0,5 stuks/ha; - = niet aangetroffen

TABEL 24

Tabel 24 Soortensamenstelling in Kanaal naar Beverlo in de jaren 2014, 2019 en 2024.

Gilde	Vissoort	2014	2019	2024
Eurytoop	Aal	x	x	x
	Alver	-	-	x
	Baars	x	x	x
	Blankvoorn	x	x	x
	Brasem	-	x	x
	Karper	x	-	-
	Pos	x	x	x
	Snoek	x	x	x
	Snoekbaars	x	x	x
	Limnofiel	Rietvoorn	x	x
Zeelt		-	-	x
Rheofiel	Kopvoorn	-	-	x
	Winde	-	x	-
Exoot	Kesslers grondel	-	-	x
	Marmmergrondel	x	x	-
	Roofblei	-	x	-
	Zonnebaars	-	x	x
	Zwartbekgrondel	-	x	x
	Totaal	9	13	14

x = aangetroffen; - = niet aangetroffen.

TABEL 25

Tabel 25 Bestandschattingen van de meest dominante soorten (kg/ha) in Kanaal naar Beverlo in 2014, 2019 en 2024.

Vissoort	2014	2019	2024
Baars	13,7	45,9	33,3
Blankvoorn	1,9	32,0	0,2
Snoek	9,0	60,5	20,0
Overig	20,9	8,9	19,2
Totaal	45,5	147,3	72,7

CIW

Overzicht van de oppervlaktewaterlichamen per bekken

Netebekken

Toon fiches Vlaams waterlichaam <ul style="list-style-type: none">• Karakterisering• Doelstellingen• Druk en impactanalyse• Beoordeling• Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen• Toekomstverkenning• Reductiedoelen en afwijkingen	VL05_170	KANAAL VAN BEVERLO	Balen, Leopoldsburg, Lommel
---	----------	--------------------	-----------------------------